

Obsah

ÚVOD

Tajná československo-sovietska uránová dohoda z jesene 1945

(Slavomír Michálek)

11

I. LETOPISY, ANÁLY, KRONIKY VRAŽDY, ATENTÁTY A ŠKANDÁLY, CHOROBY A PODVODY, SOBÁŠE AJ ROZVODY

Krásavica na longobardskom tróne

Životná púť ranostredovekej kráľovnej Theodolindy

(Pavol Hudáček)

17

Vraždy, popravy, atentáty a iné život ohrozujúce krutosti

U Mojmirovcov, Přemyslovcov, Rurikovcov a Arpádovcov

(Ján Steinhübel)

28

Perly Haličsko-volynského letopisu

(Angelika Herucová)

44

Svätý Guinefort

O kulte psieho svätca v južnom Francúzsku v 13. storočí

(Peter Bystrický)

55

„Drahý otče, prosím Vás, pošlite mi peniaze!“

(Miriam Hlavačková)

68

Neviestky na koncile?

Pozoruhodné svedectvo kostnického meštana Ulricha Richentalu
o najslávnejšom koncile stredoveku
(Daniela Dvořáková)
77

Benátky: Každodenné dejiny v názvoch ulíc

(Martin Štefánik)
87

Možnosti a spôsoby vykúpenia zajatcov na osmansko-uhorskom pohraničí

(Štefan Szalma)
104

Dvadsaťdva spôsobov, ako zbohatnúť

(Viliam Čičaj)
114

„Aby aspoň halušky s bryndzou, slaninou a olejom tak často nejedli...“

Starostlivosť o zdravie na pozadí dejín rodu Radvanský
v 17. – 18. storočí
(Ondrej Šály)
124

Keď mesto navštívila „zubatá“

Problémy s morovou epidémiou v Bratislave na začiatku 18. storočia
(Diana Duchoňová)
137

II. NAŠE DLHÉ 19. STOROČIE

ZO ŽIVOTA DETÍ, MUŽOV I ŽIEN, KORUPCIA, ALKOHOLIZMUS,
BANKROTÝ I VYDIERANIA

Medzi robotárňou a azylom

Ako riešili problém bezdomovcov, žobrákov a tulákov v mestách
od konca 18. do polovice 20. storočia
(Gabriela Dudeková Kováčová)
151

Bratislavský básnik Anton Faber

Pohľad do duše Bratislavčana prvej polovice 19. storočia
(Svorad Zavarský)
167

„Neuč sa mnoho, lebo pogalamutíš a ustaneš, ale zato uč sa všetko“

Maturitné švindle Samuela Zocha

(Milena Sokolová)

184

Prvá nositeľka Nobelovej ceny mieru Bertha von Suttner
Priekopníčka mierového hnutia a jej vplyv na intelektuálne elity
v strednej Európe

(Zuzana Poláčková)

194

Spory okolo rabína Funka

(Katarína Mešková Hradská)

204

Praktické liečiteľské rady v časopise *Obzor*

(Anna Falisová)

215

Psychopathia sexualis

Lúbostné aféry Šarloty/Alexandra Vaya

(Štefan Gaučík)

232

Dowina, Devín či Dévény?

Súboj nielen o jedno hradné bralo

(Martin Neumann)

240

„Blesková“ výstavba bratislavského zimného prístavu

(Monika Bočková, Henrieta Moravčíková)

254

**Detský alkoholizmus ako spoločenský problém Uhorska
na začiatku 20. storočia**

(Karol Hollý)

265

Kolko stálo politizovanie na začiatku 20. storočia?

Prípady Slovenskej národnej strany

(László Vörös)

277

III. DVE VEĽKÉ VOJNY A ŽIVOT MEDZI NIMI
POLITIKA, KULTÚRA A EKONOMIKA, DEPORTÁCIE, DIPLOMACIA,
OSOBNOSTI A NEPOKOJNÝ SVET

**Americké úvery a pôžičky Československu,
československý dlh USA**
(Slavomír Michálek)
295

Keď knižnice boli vzácnosťou
(Lubica Kázmerová)
308

**Ako sa medzi dvoma svetovými vojnami bývalo na Slovensku
a ako sa bývalo v Trnave**
(Linda Osyková)
318

Anglo-americký prúd demokracie v stojatých slovenských vodách
YMCA – nový výchovný, vzdelávací, športový a sociálny priestor
(Lukáš Krajčír)
331

Česko-Slovensko na svetovej výstave v New Yorku roku 1939
(Slavomír Michálek)
344

Benzín, etanol, drevný plyn, lieh, benzol, svietiplyn
Čím budeš kŕmiť svojho štvorkolesového tátoša?
(Miroslav Sabol)
356

Rozvadení americkí krajanovia a jednotliaca platforma Milana Hodžu
(Slavomír Michálek)
370

„Vyčistiť židovňu!“
Evakuačné opatrenia v Bratislave a ich využitie
proti židovskej komunite v roku 1944
(Martina Fiamová)
381

Záchrana Margity Löwyovej

(Ján Hlavinka)

396

Zmätok v platidlách na Slovensku 1938 – 1945

(Ludovít Hallon)

406

IV. NA VLNÁCH STUDENEJ VOJNY

SLOVENSKO, ČESKOSLOVENSKO A „STUDENÝ“ ROZDELENÝ SVET,
VÝCHOD VS. ZÁPAD – ZÁPAD VS. VÝCHOD

„I got them out“

Pozadie simultánneho odchodu americkej a sovietskej armády
z Československa na jeseň 1945

(Slavomír Michálek)

417

Počiatky bipolárneho sveta optikou dvoch mužov Bieleho domu

(Slavomír Michálek)

429

Zabalzamovaný Gottwald na večné časy?

(Slavomír Michálek)

441

Túlačka zvrhnutého prezidenta, ktorý zavítal aj do Československa

(Dušan Segeš)

451

Slovenský demokratický exil po februári 1948

Plusy a mínusy, detské choroby i dlhodobé a chronické rozbroje

(Slavomír Michálek)

470

Ako sa oscarový herec dopracoval ku generálskej hodnosti

Vojenská kariéra Jamesa Stewarta

(Veronika Pauková)

482

Tretí svet na doskách studenej vojny

(Slavomír Michálek)

495

„Uvedené tvrdenia, i keď sú pravdivé, nie sú vhodné na zverejnenie“

Z činnosti Správy tlačového dozoru v 50. a 60. rokoch

(Marína Zavacká)

508

„Cynický egoizmus?“

Peripetie rekonštrukcie Bratislavského hradu

(Peter Szalay)

521

**Ako Čechoslováci objavili fazuľu, ktorá mala vyriešiť problém
detskej podvýživy v „treťom svete“**

(Barbora Buzássyová)

531

„Judas resuscitě!“

Reakcia demokratického Západu na inváziu vojsk Varšavskej zmluvy do ČSSR

(Slavomír Michálek)

540

Americký Kongres a československé menové zlato

Finále rokovaní z rokov 1980 – 1981

(Slavomír Michálek)

552

Bratislava/nahlas

Ako komunisti dostali facku od ochranárov

(Júlia Čížová)

567

Česi a Slováci proti dejinám?

Svet a Československo v čase zamatového rozchodu

(Slavomír Michálek)

578

NAMIESTO ZÁVERU

Perly z JRD

593

VÝBER POUŽITEJ LITERATÚRY

594